

L'IGNORANCIA

REVISTA CRÓNICA

ORGA Y XEREMIES D'UNA SOCIEDAT DE MALLORQUINS.

A Palma, cada número. 2 cèntims.
 Fòra de Palma » 2 1/2 »
 Números atrassats » 4 »

Sonará cada dissapte, si té vént a sa flauta.

S'envian es números a domicili, tant a dins Ciutat com a ses Viles, pagant per adelantat a s'Administració (Cadena de Cort n.º 11), 1 pesseta a conta de 16 números.

CONTINUACIÓ de sa llista d'òbres presentades p' es Certámen.

- N.º 11. Que Déu protejesca a Mallorca.
 —
 N.º 12. Per veureu han de pujá quatre escalons.
 —
 N.º 13. Digaumè covèrbos
 Que covèrbos cèrch.
 —
 N.º 14. Alegret panxeta
 Que Nadal ja vé
 Menjarás carneta
 Y arrosset també.
 —
 N.º 15. Qui no's del art el gasta.
 —
 N.º 16. Bòns son des duros.

SA REDACCIÓ.

SA FÉSTA DE SANT BERNAT.

Avuy fa tres anys, que tenguént un pòch més d'humó qu'es que ténch a n'el dia, m'en vatx aná amb dos amichs méus, ben dematí, cap a sa Porta de Jesús, a fi d'enganxá un *carril* que mos dugués fins a Sant Bernat de *La Real*; y en llòch de trobarnhi, hey vérem un estòl de gènt que prenguent cap a fòra-porta sortia a camí a n'es que ja tornavan buyts d'allá, y fènt gran avalòt y es mitx de colsades y sempentes los prenian per asalt devés ses *Quatre Campanes*. Nòltros, seguint sa corrent, com eram joves y no des més corcats, prést n'haguérem agafat un per conta nòstro. Hey tirava un cavall xoroy, més magre qu'el mateix *Rocinante*, y en el qual, darrera nòltros se n'hi aficáran tants ò més que no hey cabian. Recòrd qu'estava jò, entre un amo gròs y petitó y una dòna amb un infant; de mòdo que me trobava un pòch mal aplè entre s'espasa y sa paret perque per un costat m'empenia sa butza de l'amo, y per s'altre tenia molta de pò, que sense essè *papay*, me batiás s'infantó y no d'aygo de ròses. Fit a fit tenia un'at-

lòta de devés devuyt ò vint anys, que me paregué molt patotxada. Anava plèna de farina y pasteta, suspirava sovintet mentre sa mare li componia sa palussa des front, fèntmos a sèbre que sa fiya era tan fanera y que, com no'n tenia d'altre, no volia de cap mòdo qu'es casás, y altres mentides y embuys per l'estil. Jò que a les hòres era molt *penjat* y bromista, vatx comensá a alabá En *Santiago*, un des méus amichs, posantlò fins a ses estrelles, diguent, per *final*, qu'èll fèya estona que cercava un'atlòta de ses *qualidats* de sa present; y aquest, que la sabia llarga, comensá a ferli l'amor, còsa que no desagradá a sa véya que pòch témps abans mos havia dit que no volia casá sa fiya. ¡Còses d'aquest mon xarèch!

Per no fé sa rondaya massa llarga vos diré: que totduna qu'arribárem a Sant Bernat ja no pensárem pús amb s'atlòta y anárem a una caseta d'allá pròp, ahont hey vivia sa dida d'En Norat, s'altre amich méu, perque mos fés un bòn diná per celebrá bé aquella hòna diada.

Comprárem un pollastre, ví, òus y tot quant haviam de menesté, concertant molt, a fi de fé enfadá es venedós, y comprá pòch.

Hauriam fèt riure a un mòrt si mos hagués vist en còs de camia y arromangats quant ajudavam a sa dida; un, que fèya fòch axecant molta cènra y fènt gran fumassa; s'altre, que per matá es gall li tayá es còll en redó y tirá sa sanch en terra; y s'altre, que volguent fé de cuyné heu cremá casi tot. Molt bé mos haurian pogut cridá: «Mèstre Pere, mèstre Pere, axò no es es vòstro llòch.»

Haguérem de dexá es cuyná; mos ho arreglá sa dida; anárem a veure corre després d'havè anats a missa, pégant una suada més fòrta que sa que duyan es qui a ses corregudes pegáren un parey de *tumbaleses*.

Anárem a diná, y estant de *sobremesa*, várem ensatá es piñòl de si devia essè molt véya s'Iglesieta de Sant Bernat, si fèya molt de témps que fèyan aquesta fésta, y perque li deyan de *La Real*. Jò, que pòch témps fèya heu ha-

via lletgit a s'*Història de Mallorca*, los vatx contá lo siguent:

«Pareix qu'a n'es mateix punt ahont está aquest Monastèri de Sant Bernat, va essè ahont acampá s'etzèrcit de Don Jaume I quant per primera vegada vé ses muradas de Palma, lo que confirma es nòm de *La Real* qu'encara té després d'havè passat tants de sigles. Hem sentit a dí que fá sobre coranta cinch anys que féran descompàrea, amb s'arada, un caminòy que desde aquest punt anava fins a devòra es Castell de *Bellver*, camí qu'era conegut p'es *Camí del Rey*, perque, segons diuen, hey passá aquest y sa séua comitiva, encara que creym qu'amb aquest punt hey haurá qualque equivocació ò mala inteligència, perque es camí de s'etzèrcit del Rey En Jaume que constava de molts de mils hòmos amb ses séues màquines y provisions, no li bastava un caminòy per passá sinó qu'havía mesté una carretera.

Axí es que encarara existeix un camí qu'es diu es *Cumí d'els Reys*, y comensa dins Bendinat, passa pe s'Hermita, per dins Génova, per darrera Son Berga, per dins Son Puigdorfil; surt a s'hostalet de Son Rapiña, seguex per baix de Son Quint, per Son Moix; travessa sa Riera y desemboca més amunt de Can Dalmau abans d'arribá a n'es *Molí des Dimònis*, qu'es pròp de *La Real*. En aquest punt va essè ahont morí es famós mòro *Ifantilla*, quant havia tayat s'aygo a n'es cristians, y també ahont rendí homenatge a Don Jaume, es rich y nòble mòro *Benhabet*.

Sa primera fundació de *Cistercienses* va essè a sa *Granja d'Alpich* devòra Esporles, qu'era una *alqueria* que possehia Don Nuño Sans, tio polítich del Rey En Jaume, de sa que féu donació a n'es dits mònjos dia 2 de Joriòl del any 1239, qu'es sa matexa qu'a n'el dia poseheix Don Jòrdi Fortuñy.

Quant torná a Mallorca es piadó Don Nuño Sans amb l'abat de Poblet *Ramon Donado*, entre altres donacions que féu als dits mònjos s'hi contava sa des mateix palau ahont éll vivia, dit *La Real*.

Es motiu que per primera vegada va

moure á n'es mallorquins à celebrá sa festa tan populá de Sant Bernat, no se pòt assegurá quin va essé; però si que se celebra desde es primés anys de sa Conquista, ò per milló dí, de sa fundació d'aquest Monastèri, perque segons una escritura pública féta dia 15 d'Abril del any 1241 devant es Notari *Domingo Suñer* sa que resa que fan una composura als *monjos Bernats* amb so mercadé *Pere Roig*, sobre s'arrendament de ses aygos sobrants des Monastèri; encarregant al dit arrendadó, entre altres obligacions, sa d'havé de dispòndre tots ets anys à còstes y despèses séues, s'arreglá cadafals, *toldos*, *murta*, domássos, y polls, per adorná sa plassa y páti de l'Iglesia, afagintli sa condició de que no pogués fé pagá rès à tots es qu'hey anássen à vendre fruyta y demés, *còm heu havia fét anys abans*. Tot axò pròva qu'aquesta festa ja se fèya, à lo pòch, dos anys abans, es es dí, devés l'any 1239, sis anys després de sa fundació des Monastèri.»

Tot axò los vatx contá; sa dida m'escoltava amb sa boca ubèrta, ets méus amichs fumant, dos ninets asseguts en terra y un cá allargat devòra sa branca des portal.

Després sortirem à *correrla*, per veure sa festa y ses atlòtes.

Moltes son ses families, que fént gran bulla, van à passarhi tot es dia, però més moltes ses qu'hey van es decapvespre; escampantsé per dins es camps veynats des Monastèri, ahont, asseguts en terra y fént rotlets, barenan plèns de gana y d'alegría, després d'havé entrat à fé s'estació à Sant Bernat, y d'havé dat algunes llimosnes que los tornan en *mides* benehides.

Allá s'hi veuen una *infinidad* de barraquetes ò téndes, ahont hey vènan fruytes, ensaymades, gasseoses, aygo-gelada y demés golosines pròpis de tota festa.

A sa carretera s'hi forman dues fileres de *carruatges*, à n'es que, es caminés y alguns soldats de cavall ténen esmént, à fí d'evitá desgracies que podrian succehí es mitx de tanta gént. Per dexá satisféta sa curiositat d'alguns, vos diré que l'any 1511 succehí que venguént d'aquesta festa es cotxo de Don Pelayo Quint, que fonch des primés de Mallorca y molt abans qu'à Madrit n'hi hey hagués, s'investí amb altres carruatges y matá un hòmo y un atlòt.

Molta gént de la pagesia y d'es pòbles veynats també hey vá, axí es que allá vérem moltes pagesetes garrides y ben fétes, que plènes de jòyes, cintes y cordoncillos, vestides amb giponet y faldetes de seda, amb rebojillo de punt tot brodat y plènes de senzillès, ballavan, demunt una era, *materas* y *copèos* amb sos séus amichs ò festetjadós, y es sò de ses xeremies, castañetes, faviòl y tamborino.

Allá s'alegra es cò es mitx d'ets ametlés carregats de fruyta y de fuyes

ja groguenques, es mitx d'ets camps llaurats per esperá s'aygo del Cèl que los remuy per tornarsé sembrá dins un parey de mesos. Allá per fòrsa un se té que olvidá des pesás que li roegan es cò, contemplant ses belleses de sa Natura, es balls, corregudes y berenás féts amb alegría y amb tota llibertad à s'ayre libre.

Mos ne venguérem à pèu devés les nòu y mitja, gosant de sa fresqueta de sa nit y de sa claró de sa lluna.

UN FERIT D'ALA.

CARTA

À L'AMO'N TONI DE BINIXORBELL

SOBRE

FIRES Y FÉSTES.

Me demanau l'amo'n Toni
Que vos diga un pòch per clá
Axò de *Féstes* y *Fires*
Que vòlen fé per Ciutat.

Contestant sa vòstra carta,
Que vatx rèbre ahí à la má,
Vatx à darvos de seguida
Compliment y gust cabal.

Aquestes *Fires* y *Féstes*
Es pòt dí qu'han comensat
Amb sa *Rifa* y amb sa *Tómbola*
Que dijòus obríran ja.

No escolteu lo que vos contan;
Ses *Fires* passan envant
Per més qu'à vos eus paresca
Que la còsa frèda vá.

Es Mallorca una roqueta
Qu'altre en el mon no n'hi ha,
Pe ses séues còses rares
Y costums originals.

Tots es mallorquins tenim
Bònes idèes, bòn cap,
Una inventiva supèrba,
Un enteniment molt clá,
Méntres som dins sa *teòrica*;
Més es dia qu'arribam
A havé de posá dins *práctica*
Tot allò qu'hem inventat,
Comènsan llavò es rots'agres
Y la còsa à dí tal qual.

Aquell que de bònna fé
S'hi havia tirat de cap
Perque la còsa fés vía,
Quant sa veu es mitx des fanch
Cerca sortirnè deprèssa
Y quedá en bòn *puesto*, abans
De que ses mitjes riayes
D'aquells que miran jugá
Se convertescan en riure
De lo més desafortat.

Qualque còsa d'axò passa
Dins aquest projecta gran
De ses *Féstes* y ses *Fires*,
Que vos sèbre desitjau.

Vos vèys un señó que cerca
Es més hábil menestral
Perque li fassa una feyna
Dins un témps determinat.

Arriba es dia y l'espera:
No vé. ¿Còm se torba tant?
—¿Señó Mèstre!—¿No está llésta!
—¿No'm deyau: «Vostè descans»

«No ténga ánsia» y tantes còses
Qu'à mi no'm recòrdan ja?

—Señó, ¿que vòl que li diga?
Jò'm pensava havé acabat
A l'hòra d'ara: Ja ha vist
Que no he estat aturat may.

Y aquestes còses que passan
L'amo'n Toni, ja se sab
Fa estona que les tenim
Dins sa massa de sa sanch.

¿També dins la pagesia
Vos heu vèys à cada instant!
¿Quants de conradós se pèrden
Per sembrá un pòch massa tard,
Esperant sa sahó bònna

Que no arriba à vení may?
Vos heu vist, aquí dins Palma,
Que ja fá més de trenta anys
Que de fé es carril parlavan,
Y en fá sis qu'está acabat.

Ja'n fá tres que sént que diuen
Qu'à *Felanitx* ha d'aná;
Y na *Felanitx*, sa máquina,
No crech qu'hey arribi may
Perqu'en haverhi sa vía,
Si à veurerley arribam,
Aquella *locomotora*

Véya y fusa será ja.
¿Quants d'anys fá que dalt La Sala
D'una rifa estan tractant,
Per podè adobá una mica
Ets empedrats esfondrats?

Jò som es primé que sempre
Camin còm bòn ignorant
A pás de bòu, amb s'idèa
D'arribá prést, calquetjant
¿Si será anit? «Si no es vuy,
De segú demá será;»

Y ses setmanes me passan
Esperant sempre es demá;
Y pòt sè que s'arribada
Se torb fins l'any tirurañy.

Per axò à nòltros mos diuen
Moltes vegades: «*Ja, ja*;»
Perque obrám còm si à Mallorca
No haguésem de morí may.

Un pe s'altre. Tothòm béca
Y es carro's quèda encallat.
Vos repetesch qu'axò es còsa
Que duym dins sa nòstra sanch.

Còm vivim à una roqueta
Posada es mitx de la mar
Tots tenim de pajallides
Qualque coseta, y de cranchs.

També hey pòt influhí una mica
Aquesta gran homitat
Qu'afluxa ses nòstres fibres,
Y sa caló, y tant de suhá.

En quant à *Féstes* y *Fires*
Es segú que se farán;
Però crech qu'à moltes còses
Arribarém un pòch tart.

Si molts d'aquests qu'ara xèrran
Diguent que manca corbám,
Y criticant sense llástima

Lo que fan ets séus companys;
En llòch de fé d'inspectós
S'arromangássen es brás
Y à ses feynes s'aficássen
De pèus, de mans y de cap.

Si es menestrals de Mallorca
Mirásen un pòch envant
Y pensásen qu'es minuts
Son pessetes à guañá.

Si tothòm s'indiferència
Que dú demunt s'espolsás,
Y arrambássen ses espatles
Per agontá lo que cau.

Si al manco aquells que no saben,

Aprenquessen de callà,
Y per fé marxà la còsa
Féssen bullo dins s' esbart.

La còsa ja marxaria
Més calenta que no está;
Encara que ténch noticies
Que còva devall, devall.

Vos assegur que ses Fires
Y Fèstes prést se farán
Y que serán còsa bona
Que mos convé fé cad' any.

Sa Rifa ja está acabada,
Sa Tómbola passa avant,
De presentá à n' es Certámen
Ben pòch témps ne resta já;
Sòls faltan dos còps de bombo,
Programes, papés pintats
Que fassin sèbre à ses viles
Lo que cada hòra farán.

A vòltros que vos té conta
Vendre llegum, fruyta y grà
Y tots aquells richs productes
Que sa tèrra vos ha dat;
Fé conexa de ses égos
Muls y mules y cavalis,
Que ningú veu dins ses guardes,
Ses precises qualidats:
Fé admirá ses gròsses crestes
Que ténen es vòstros galls;
Y aquestes gallines nanes
Que sempre llòques están;
Y aquestes faxugues polles,
Y aquestes endiotòts gegants,
Y aquestes vins rancis que tornen
Sa salut à n' es malalts,
Y aquestes òbres de palma,
Y sa mèl des mes de Matx,
Y ses cabres, ses auveyes,
Y sa llana y es brossats,
Y formatges, llét y òlis,
Y olives y lí espadat,
Y càñoms y carabasses,
Y pòrchs y trutges, y tants
D' objectes que dins cavòstra
Teniu qu' un Perú vos val:
Aparayuhó tot depréssa
Y duyshó devés Ciutat.

Si enguañy sa ganancia es pòca
Molta l' any qui vé será,
Qu' es primé tir, diu s' adagi,
Qu' es de la tèrra. Ja 's sab.

Per cada persona estèrna
Que vénga à Ciutat enguañy
Si ses Fires los agradan
Cént l' any qui vé ne vendrán.
Ses còses gròsses no pòden
Sortí bé amb so primé ensay
Més si hem de seguí sa marxa
De tot lo mon, y aná envant,
Y fé qualque còsa bona;
Lo qu' impòrta es... comensá.

PEP D' AUBEÑA.

SA FÉSTA DE SANT BARTOMÉU.

Dimecres vint y quatre d' aquest mes
será es dia de lo Apòstol Sant Barto-
méu, patró des poblet de Capdepera.

Jò estava si vatx ò no vatx à la fésta,
fins qu' es cap darré m' he decidit à no
anarhi pensant que pòch més ò manco
seria còm sa de l' any passat, y jò sé
que ténch de tení una relació d' aquella,

que m' enviá un bòn germá ignorant de
dins Artá, y la vos vatx à continuá.

Diu axí:

«Encara que sa fésta no sia còm sa
d' aquí (d' Artá ahont visch), hey va
tantá gènt y es tan pròp, qu' he resòlt
anarhi y sempre cohiré qualque coseta
per L' IGNORANCIA.

Després de haverhi estat me vatx col-
gá, per porè l' ondemá axecarmè dematí
à fi de. amb un instant, havè acabat
s' escrit. Però quant me despèrt, ja no
pens amb article, ni amb L' IGNORANCIA,
ni amb rès.

Me 'rènt, me pentin, me vést; sént
tocá una missa, y me 'n hi vatx; quant
torn à casa, prèncch es xocolate y m' en
putx à n' es méu cuarto à soná es piano,
còm si no tengués rès que fé. Des cap
d' una estona, (y eran ja les onze llar-
gues), avisan qu' hey ha un amich méu,
que m' está esperant à baix.

—Bòn ánimo, (vatx dí), ara qu' estava
tant fastidiat, passaré un ratet entreten-
gut fént quatre bromes.

Me 'n devall, y després d' haver mós
saludat y fet una xarradeta, éll me diu:

—¿Que véns à Sant Bartoméu?

—¿Que vòls dí? ¿Y que no va essè
ahí ja?

—Ydò, à Sant Bartomeuet còm diuen.

—Sí, téns rahó que 'n fan dos dies de
fésta. ¡Quin cap es es méu!

—¿El téns dolent?

—Y ferm. ¡Calla!... ja n' he féta una
còm un còvo. Justament avuy havia de
escriure à L' IGNORANCIA.

—¿Quantre qualque Ajuntament?

—¡Quiá, *hombre!* fruyta del témps,
aquesta bona de fésta.

—Y encara tendrás témps de que l' hey
pòsin.

—A sa de dissapte no 'u sé; y si ha
d' essè à s' altre, ja será estentis.

—No, lo qu' es amb axò no estam
molt acordes nòltros dos; pensa que som
dimecres no més, y.....

—Però jò amb un decapvespre no som
capás à fé rès de hò.

—Ydò fé lo que vulgues; si véns à
Capdepera, jò hey vatx.

—Fiet, ja hey vatx aná ahí y avuy
no hey torn.

—Pareix que te cansáres ferm.

—Tant còm axò no; però la veritat,
no crech devertirmè gayre, casi no hey
haurá ningú, y aquesta fésta, si sa gènt
no l' anima es ben fastidiosa còm totes
ses altres.

—¿Vòls dí que sa d' ahí t' agradá?

—Bastant, va essè molt concorregu-
da, sobre tot d' ets artanenchs.

—Meèm, conta lo principal.

—Ell es molt mal de fé; has de creure
qu' un mira per tot, però no sab que
veu; lo únich que 't puch dí es que, de
sa revetla ni de l' ofici, no 'n sé rès, per-
que no hey vatx assistí; es sermó diuen
que va essè tant hò. Es capvespre ses
atlòtes se passetjavan per tots es carrés;
allá ahont tenian es *saborino* era à sa

plassetta de devòra sa Casa de la Vila,
ahont se ballava. Un balladó feya tant
de graciós que 'm va fé riure per ses
butxaques; tótes ses séues gracies con-
sistian, amb fé quatre botòts y caure
sovint, sovint; à lo ménos entretenia ets
atlòts.

—¿Y no hey hagué rès pús?

—¿Y que vòls més?

—¿Ni vellanes, ni.....?

—Axò por *supuesto*; y gelat y tot, y
pròu hò qu' era. El duguéran d' Artá,
d' aquell Cassino qu' hey ha quant pu-
jám à la Parròquia.

—¿Que li dius Cassino? jò creya que
era cafè.

—Jò també estich amb tú, però vetx
demunt es portal s' inscripció: *Casino*
Fomento Agrícola.

—Ydò, no 'u sé... Escolta. ¿Y que tal
ses atlòtes?

—N' hi havia de molt guapes, y casi
cap qu' es pogués dirse llétja. Anávan
molt enlestides, còsa rara per un pòble
còm es des *gaballins*. Sa que més me
cridá s' atenció respècta des vestit, va
essè una *pubila* que duya es puputs ben
alts y no sé si floquedureta, ses faldetes
eran coló de cènra, y..... voldria no está
equivocat, però m' assembla qu' eran de
seda; sense contá es cordoncillo, que 'n
duya deu ò dotze vies.»

Axò es lo que 'm recòrda de sa con-
versació que tenguéram; y no ténch de
dí rès més sinó qu' es méu amich xarrá
p' es colzos tot es témps que va está
amb mí, y no poria arribá à anarsen.

No hey ha dupta que devegades fan
més nòsa ses visites de confiansa, que
ses de compliment, apesá de que molts
digan lo contrari; pues quant es méu
amich se despedí, ja feya més d' un' hora
qu' es diná era cuyt.

Jò que tenia s' ensaymadeta avall per
haverla prèsa més dematí qu' ets altres
dies, vatx fé un excés amb so menjá, de
mòdo que tot es decapvespre vatx está
vésós y no gayre bé de salut. Figurai-
vós quin me trobaria, quant no m' era
possible lligá cap idèa amb ses altres.
En fin vatx havè de dí:

—¡Paciència! ja será l' any qui vé, si
Déu heu vòl, que donará conta L' IGNO-
RANCIA de sa fésta.

UN POLLO.

XEREMIADES.

Suposam que sa Junta de ses Fires
haurá prèns qualque determinació per
anunciá à n' es públich que aquestes
s' acòstan y que vuyt dies abans sábiga
tothòm que ja no hey ha més qu' una
setmana per acabá de fé lo que téngan
pensat y apareyat.

Lo que fan à ses fèstes de repicá ò
posá banderes vuyt dies abans obeheix
à n' es pensament de desxondí es qui

dormen. Es com si ses repicades los diguéssem:

«Ala fé via que ja no queda més qu'una setmana y tú encara estás atrassat.»

*
**

Ses cortinetes blanques d'ets cotxos de segona classe des *Ferro-carril de Mallorca* s'en son anades jò no sé ahont. Y amb aquest sòl que fá, no dich rès si'n fan de falta.

Bò seria que s'Empresa tengués un pòch de pietat d'es passatgés que per tení sa bossa petita se vèuen obligats á aná en segona, maldament téngan es gust y sa péll tan fins com es qui pòden aná en primera.

Unes cortinetes de llista no pòden costá molt y pòden fé molt de bé á n'es pròxim.

*
**

Ja que parlám de carrils dech havé de fé present una quéxa que ténch ó que ténen ses señores quantre es públich, no quantre s'empresa. Me referesch á ses convèrses fresques y de mal gènero qu'arman cèris joves, (y véys qualque pich) dins es carril, sense mirá qu'à n'es departament des séu costat, qu'está dins es mateix cotxo, hey ha oreyes delicades que los sénten y que s'empagayexan de sentirlós parlá tan malament.

No seria mal que posás s'empresa qualque cotxo amb un reservat que digués:

Per aquells que los agrada es vert.

*
**

Y vaja de carril.

Mos han dit qu'à sa molestia que ja tenim per dins es carrés ó passetjos principals de Ciutat, de trobarhi uns *rails* que rompen mòlles y qu'à lo milló donan un susto á n'es qui camina distrèt, que pensant amb ses séues feynes no sént es siulet; n'hi vòlen afagi un'altre y es sa que'n llòch de muls qu'estiran es *vagons*, aviat será una màquina de vapor sa qui los farà caminá. A pòch á pòch mos hi haurán duyt tant si volem com si no volem.

S' Ajuntament ja no havia de permetre qu'es *tramvia* de càrrega passás per dins Ciutat per moltes rahons y sa més principal de totes perque si ara volguésem posá un *tramvia* de persones ó passatgés, tot conforme y amb ses condicions des qu'hey ha per fora Mallorca, no'l podriam posá perqu'aquell mos fá nòsa.

Ja no havia de permetre tampòch que sa via tengués sa forma que té, ni que passás tant pròp de ses cases, qu'hey ha punts que no hey ha llòch perqu'una persona se retir ó se decant.

Y ara, ja'u veureu, permetrá que nòltros es mallorquins tenguém lo que no ténen á Madrid ni Barcelona dins sa

part antiga de sa població, que sèmpre es més ampla que sa nòstra; es á sèbre, una màquina de vapor que s'hi passetx com á reyna y señora preferida.

¡Déu fassa que axò no mos duga qualque dia un disgust gròs!

*
**

Es caló s'esplica qu'es un portento y lo pitjó de tot es que creym qu'encara n'hi ha per estona. Valga que tenim uns bons bàns de mar á sa Portella que com es de suposá seguexan sempre plèns de gènt en remuy. Y fá bé, perqu'es bàns de má son molt higiènichs y val més prendrèrnè molts que pòchs.

Ara que fa caló aprofitèmmós.

*
**

A Ciutat hey ha una casa ahont mòstran sérps de tota casta, y en mostrarian encara més si no n'hi hagués unes quantes qu'ara se mudan sa camia. N'hi ha que menjan coloms; y altres, conís ó llébres. N'hi ha que no les pòden tocá, y altres que si les tòcan no mossegan. N'hi ha que no fan tramolá y altres que sí. Y per últim, n'hi ha que ténen molt més de dos metros y cinch centímetros; y d'altres que no hey arriban maldament digan que passan de aquesta mida.

COVERBOS.

Es Rectó de l'Iglesia d'un poblet de Mallorca aná á s'escòla per etzaminá ses oracions á n'ets alumnos que l'on-demá havian d'aná á sortí de la Parròquia, y los preguntava d'en un en un, que quants de Sagraments hey havia, y tots li contestavan molt bé, fins qu'arribá es torn á un que va dí que no n'hi havia cap.

—¿Y com axí no n'hi ha cap? (li preguntá es capellá.)

—¿Com? (li respongué s'atlotet.) No n'hi cap perque vostè mateix ha dats ets últims Sagraments á sa méua padrina.

*
**

Un beneyt s'en aná á confesá, y es confés li preguntá:

—¿Quants de Déus hey ha?

—Sèt, (respongué molt sèrio es penitent.)

—¿Sèt? (exclamá espantat es confés.) ¿Y com apures aquest conta?

—Molt fácilment. Pare, Fiy y Esperit Sant, son tres; tres persones distintes son altres tres, y van sis; y un sòl Déu verdadé; son sèt cabals.

—Tròs d'ase, ¿no sabs que ses tres persones no fan més qu'un sòl Déu verdadé?

—¿Un no més? ¡Que reuhida qu'ha quedada sa familia!

PORROS-FEYES.

SOLUCIONS Á LO DES NÚMERO PASSAT.

GEROGLIFICH.—*Jò pròp de tú y tú pròp de jò.*
SEMBLANSES.—1. *En que té brassos.*
2. *En que té guèrres.*
3. *En qu'está tancat.*
4. *En que té uy.*
QUADRAT.....—*Camí-Ases-Meló-Isòp.*
PREGUNTES...—1. *Que sia Vèy de llinatge.*
2. *Nòsa.*
3. *Es qui ténen més de 5 pams d'alsada.*
FUGA.—*Gènt amb gènt y el Diabló amb so parent.*
ENDEVINAYA.—*Un mòrt.*

GEROGLIFICH.

LO Kenó VI nts II ses CONO n DOL
J. S.

SEMBLANSES.

1. ¿En que s'assembla un ase á una còva?
2. ¿Y un curt de vista á un mul?
3. ¿Y un pònt de molts d'archs á un hòmo?
4. ¿Y un picapedré á un cementèri?

UN AMICH MÈU.

QUADRAT DE PARAULES.

. . .
. . .
. . .
. . .
. . .

Omplí aquests pichs amb lletres que llegides horizontal y verticalment, digan: sa 1.ª reixa, un instrument religiós; sa 2.ª, lo que necessita es ferro-carril; sa 3.ª, una prenda de vestí, y sa 4.ª, un llinatge.

BIEL DES MOLÍ.

PROBLEMA.

col·locá dins aquest cuadro es números 1, 2, 3 y 4, de manera que sumats per tots vénts, don es resultat 10.

SEÑÓ DE LA BURGUIKOK.

PREGUNTES.

1. ¿Qui es que no sab dí vinagre fórt per bé que fassa y que no sia mut?
2. ¿Qu'es lo qu'está just es mitx del Cèl?
3. ¿Qui es que té més amó á sa séua casa qu'à ses altres riqueses del mon?

UN AMICH MÈU.

ENDEVINAYA.

Jò duch es barret vermey
Y no som republicá;
Y sense havé après de música,
De lo milló sé cantá.

P.

(Ses solucions dissapte qui vé si som vius.)

CORRESPONDENCIA PARTICULAR.

Quidam Ignarus.—Convé qu'ets escrits qu'han d'aná á s'imprenta amb un seudònim, dugan també sa firma bona maldament quedi reservada á sa Redacció. Deym axò perque varies vegades heu hem fèt avinent y aquest requisit no se complex sempre. Totduna de subsanada aquesta falta publicarem es seu articlet.

20 AGOST DE 1881

Estampa d'En Pere J. Gelabert.